



UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Liber Theologiæ Moralis, Viginti Qvatvor Societatis Iesv Doctoribvs Reseratvs

Escobar y Mendoza, Antonio de

Lvgdvni, 1659

II. De effectibus irregularitatis, ac eius dispensatione.

urn:nbn:de:hbz:466:1-41066

532 *Moralis Theologia Tract. IV. Censura,*
Canones, seu potius Papa qui irregularitatem induxit, eam-
que per sacros Canones expressit. Vnde Episcopus aut alius
Summo Pontifice inferior haud potest ferre irregularita-
tem; quia ad ipsos non pertinet ius commune sancire. Ne-
gandum tamen non est Summum Præsulem posse per len-
tentiam, seu ab homine etiam irregularitatem nouam de-
finire.

3. *Daturne de facto ulla irregularitas; qua scripta non sit?*
Nulla adest quæ iure non sit expressa; vnde admittenda non
est ob solam Doctorum autoritatem de consuetudine res-
stantium. Nec incurritur ob æquale, simile, aut maius deli-
ctum; quia iuri solummodo attendendum.

4. *Causam materialem irregularitatis exprime, seu potius
subiectiuam.* Causa, in quam cadit irregularitas, est omnis
homo Ordinis capax, subditus iuri communi.

5. *Formalis causa qua?* Verba irregularitatem exprimen-
tia; v.g. *Nunquam ordinetur: Ad Clericatum non promouea-
tur: Ad sacros ordines aspirare non audeat.* Hinc innuo diffe-
rentiam irregularitatis à suspensione, quod irregularitas est
rectè Clericatus & ordinum susceptione priuat: suspensio ve-
rò vsu, & exercitio ipsorum ordinum.

6. *Quamnam culpam irregularitas ex delicto punit?* Mor-
talem quidem; nec probabile iudico eam posse pro veniali
culpa ferri; quia improporcionata pœna delicto. Præterea
actum exteriorem consummatum requirit, nec sufficit deside-
rium, vel attentatio; quamuis Ecclesiam posse ob solam gra-
uis delicti attentationem inducere irregularitatem existimo.
Profectò non incurritur, quando interuenit ignorantia pro-
babilis quia sicut huiusmodi ignorantia excusat à culpa, ita &
à pœna. *An sufficiat actus internus?* Minimè; quia non sub-
iacet Ecclesiæ potestati.

CAPVT II.

De effectibus irregularitatis, & eius dispensatione.

7. *Quot sunt irregularitatis effectus?* Tres quidem, primus
circa ordines, secundus circa Beneficium, tertius cir-
ca iurisdictionem.

8. *Explica effectum irregularitatis respectu Ordinis.* Præ-
cipuus

ipsum planè irregularitatis effectus est, ordinum susceptionem impedire. *Quid si suscipiat irregularis?* Mortaliter peccat, non tamen aliam pœnam ipso iure contrahit. *Impedit ne sum Ordinum susceptorum?* Impedit planè eodem modo, quo susceptionem. *Quisnam actibus non priuat?* Eis qui à laico possunt exerceri; nec aliis Sacramentis præter ordinem, aut recipiendis aut administrandis, eo modo, quo per laicum fieret.

9. *Exponde effectum respectu Beneficij.* Beneficio iam obtento ipso iure non priuat, nec ex vi irregularitatis ad Beneficium dimittendum oritur obligatio, antequam illo per sententiam priuetur. Nec etiam Beneficij fructibus nisi iis in casibus, in quibus vna cum irregularitate Beneficij quoque priuatio ipso facto annexa est, & ad criminis diem sententia retrahitur. Consequenter affirmo nec Beneficij administratione priuare.

10. *Exponde denique effectum irregularitatis respectu iurisdictionis.* Non priuat iurisdictione fori contentiosi ex Beneficio proueniente, sicut neque aliis actibus, vt iure eligendi, vel electionem confirmandi. Iurisdictione equidem in foro pœnitentiæ non priuat; at vsu licito per se ipsum priuare certum est.

11. *Quòt nam modis in vniuersum potest irregularitas tolli?* Tribus. Per Baptismum, per Religionis ingressum, & per Dispensationem.

12. *Quamnam tollit Baptismus?* Debet quidem omnem eam quæ prouenit ex proprio delicto, aut ex Canonica infamia.

13. *Professio autem Religionis quamnam abolet?* Professio in Religione approbata omnem eam, & solam aufert, quæ iure expressa est. Iure autem solum irregularitas ex defectu natalium expressa videtur.

14. *Dispensatio denique quamnam tollit?* Quamcunque potest tollere, modò fiat ab habente potestatem. *Causa irregularitatis c. 11. at.* Dispensatio necessaria non est. *Aufertur lex, quæ fertur irregularitas.* Aufertur & illa quoad eas irregularitates quæ adhuc contractæ non essent: quo ad contractas sine culpa etiam aufertur; quo ad eas autem, quæ contrahuntur ex delicto, probabilius est tolli, modò simpliciter abrogatio legis fiat.

15. *Quinam in irregularitate dispensant?* Ordinaria & vniuersalis dispensandi potestas in solo Summo Pontifice residet, iure quidè diuino Episcopus in iis tantùm dispensat, quæ

534 *Moralis Theologia Tract. IV. Censura,*
ipsi concessa esse noscuntur. Profectò de antiquo iure dispensat in ea, quæ continentur sub lege, in qua ipse potest dispensare: de nouo autem Tridentini in omni ea, quæ ex occulto delicto procedit, præterquam homicidio voluntario, & aliis ab forum contentiosum deductis.

16. *Quid si Episcopus irregularitatem contraxerit? Quomodo cum eo dispensare potest? Quoad irregularitates ipsi concessas dispensat is, cui vices suas ipse committit, & potest etiam ipse dispensare secum. Collegium Cardinalium in ordine ad Pontificis electionem probabile iudico potestatem habere dispensandi. Capitulum Sede vacante in hac Episcopi potestate non succedit. Ex delegata potestate, iure quidem communi nullus potest; ex priuilegio verò illi poterunt, quibus id concessum reperitur. Dispensationes à Papa committit Ordinario, vt veritate cognita dispenset, etiam mortuo Papa, & re integra non expirant.*

17. *Contingit Ordinarium in dispensando alicuius irregularitatis obliuisci. Postea vi facultatis concessæ etiam potest dispensare.*

18. *An aliqua determinata dispensandi forma? Nulla quidem, satis est quæcumque, modò irregularitatem auferri significet. Admonuerim tamen in ipsa forma dispensationis effectum esse explicandum.*

CAPVT III.

De Irregularitatibus ex defectu.

§. 1. *Irregularitas ex defectu.* 19. **I**nnotuit sæpè duplicem esse Irregularitatem, vnã dici ex defectu, vel indecentia, quæ provenit absque culpa; alteram ex delicto. Duplicis huiusce irregularitatis species recense. Irregularitas ex defectu has continet species. Ex defectu animi, ex defectu corporis, ex defectu natalium, ex defectu ætatis, ex defectu libertatis, ex defectu Sacramenti, id est Bigamie, ex defectu lenitatis; id est ex homicidio licitè patrato. Irregularitas autem ex delicto ad hæc species extenditur. Ex iteratione Baptismi, ex indebita susceptione, vel vsu ordinis, ex actu infidelitatis aut hæresis, ex infamia, ex homicidio illicitè patrato.

§. 2. *Ex defectu animi.* 20. *Singulas species expende. Ad primò ex anima defectu. Characteris Baptismatis defectus potius affert incapacitatem.*